

Palvelukuvaus

**KELAN MÄÄRÄÄMÄT
TOIMINTAKYVYN
ARVIOINTITUTKIMUKSET**

SVL 15 luku 13 § ja KEL 61 §

2022-2023

SISÄLLYSLUETTELO

1.	PALVELUKUVAUKSEN YLEINEN OSA.....	2
1.1	Tausta	2
1.2	Palvelukuvauksen rakenne.....	2
1.3	Tutkimustyytit.....	2
1.4	Tavoite.....	3
1.5	Asiakkaat	3
1.6	Henkilökunta	3
1.7	Alihankinta.....	4
1.8	Toteutus	4
1.9	Laatuvaatimukset	7
2.	MONIAMMATILLINEN TOIMINTAKYVYN ARVIOINTITUTKIMUS	9
2.1	Moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus, mielenterveyspainotus	12
2.1.1	Suppea tutkimus.....	12
2.1.2	Laaja tutkimus	15
2.2	Moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus, tuki- ja liikuntaelinpainotus	18
2.2.1	Suppea tutkimus.....	18
2.2.2	Laaja tutkimus	21

1. PALVELUKUVAUKSEN YLEINEN OSA

1.1 Tausta

Kela voi lähettää etuudenhakijan lisätutkimuksiin, jos etuusasiaa ei voida ratkaista etuudenhakijan toimittamien lääkärinlausuntojen ja muiden lääketieteellisten selvitysten perusteella. *Toimintakyvyn arviointitutkimuksia* käytetään, kun ne ovat tarpeellisia selvitetessä etuudenhakijan oikeutta sairauspäivärahaan tai kansaneläkelain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen (ml. kuntoutustuki). Toimintakyvyn arviointitutkimuksilla halutaan tarkentaa tietoja hakijan toimintakyvystä, jotta Kelassa pystytään luotettavasti arvioimaan, onko etuudenhakija sairausvakuutuslain tai kansaneläkelain tarkoittamalla tavalla työkyvytön. Tutkimuksesta laaditaan lääkärinlausunto B, jonka tulee olla tarkka kuvaus etuudenhakijan ajankohtaisesta työ- ja toimintakyvystä.

Kelan maksamissa toimintakyvyn arviointitutkimuksissa aloitteentekijä on aina Kela. Terveystieteiden tutkimuskeskus ei voi tehdä Kelan toimintakyvyn arviointitutkimukseen tarkoitettua lähetettä tai suositusta, eivätkä sairauspäivärahaa tai työkyvyttömyyseläkettä hakeneet voi tehdä hakemusta toimintakyvyn arviointitutkimukseen.

1.2 Palvelukuvauksen rakenne

Kelan toimintakyvyn arviointitutkimuksen palvelukuvaus jakaantuu kahteen osaan, jotka ovat yleinen osa ja tutkimustyyppikohtainen osa. Molemmat osat tulevat voimaan 1.1.2022 ja molempia sovelletaan samanaikaisesti.

Yleinen osa ja tutkimustyyppikohtainen osa ovat tässä palvelukuvauksessa peräkkäin. Tutkimustyyppikohtainen osa alkaa kohdasta 2. MONIAMMATILLINEN TOIMINTAKYVYN ARVIOINTITUTKIMUS. Yleinen osa ja tutkimustyyppikohtainen osa täydentävät toisiaan eikä niitä voi soveltaa erillisinä.

Kelan toimintakyvyn arviointitutkimuksen yleinen osa ja tyyppikohtainen osa sitovat palveluntuottajaa osana Kelan ja palveluntuottajan välistä sopimusta.

1.3 Tutkimustyyppit

Kela voi lähettää etuudenhakijan *moniammatilliseen toimintakyvyn arviointitutkimukseen*.

Moniammatilliset toimintakyvyn arviointitutkimukset jaetaan seuraaviin tutkimustyypeihin:

1. Moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus, mielenterveyspainotus

- suppea toteutus
- laaja toteutus

2. Moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus, tuki- ja liikuntaelinpainotus

- suppea toteutus
- laaja toteutus

1.4 Tavoite

Toimintakyvyn arviointitutkimuksen tavoite on selvittää 1) missä määrin ja 2) mihin sairauksiin perustuen etuudenhakijan työ- ja toimintakyky on alentunut. Lisäksi tarvitaan arvio hoidon ja kuntoutuksen mahdollisuuksista kohentaa etuudenhakijan työ- ja toimintakykyä.

Palveluntuottaja arvioi tutkimuksessa etuudenhakijan psyykkistä ja fyysistä terveydentilaa. Tarkastelun kohteena on sairauden, vian tai vamman aiheuttama haitta työ- ja toimintakyvylle. Toimintakykyarvion perusteella Kela arvioi edelleen etuudenhakijan työkykyä. Työkykyarvio tehdään sairauspäivärahan osalta suhteessa etuudenhakijan tavalliseen työhön tai työhön, joka on siihen läheisesti verrattavaa. Työkyvyttömyyseläkeoikeutta arvioitaessa tarkastellaan lisäksi etuudenhakijan työkykyä muuhun kohtuullisen toimeentulon turvaavaan työhön.

Tutkimuksesta laaditaan lääkärinlausunto B, jonka tulee olla tarkka kuvaus etuudenhakijan ajankohtaisesta työ- ja toimintakyvystä. **Lausunto on lisäselvitys**, kun Kela ratkaisee etuudenhakijan oikeutta sairauspäivärahaan tai työkyvyttömyyseläkkeeseen. Oikeus etuuteen tutkitaan tämän lausunnon ja muiden Kelassa olevien selvitysten perusteella.

1.5 Asiakkaat

Kela lähettää etuudenhakijan toimintakyvyn arviointitutkimukseen silloin, kun sairauspäiväraha- tai työkyvyttömyyseläkeoikeutta ei voida ratkaista etuudenhakijan tai terveydenhuollon yksikön Kelaan toimittamien lääketieteellisten selvitysten perusteella.

1.6 Henkilökunta

Tutkimustyyppikohtaisissa osissa (luku 2) on määritelty tarkemmin toimintakyvyn arviointitutkimuksissa käytettävä henkilökunta.

Palveluntuottaja nimeää toimintakyvyn arviointitutkimuksiin **asiakaspalveluyhteyshenkilön**, joka vastaa yksittäisen etuudenhakijan kohdalla tutkimukseen liittyvistä käytännön asioista, kuten ajanvarauksesta, etuudenhakijaa koskevien asiakirjojen käsittelystä sekä majoituksen ja ruokailun järjestämisestä.

Palveluntuottaja nimeää tutkimustyyppikohtaisen **yhteyslääkärin**. Yhteyslääkärin tulee huolehtia tutkimuspalvelun sisällöstä ja laadusta. Lisäksi yhteyslääkäri osallistuu Kelan järjestämään toimintakyvyn arviointitutkimuksiin liittyvään yhteistyöhön kuten koulutustilaisuuksiin.

Etuudenhakijakohtaisesti tutkimuksesta, sen toteutuksesta sekä lääkärinlausunto B:n laatimisesta vastaa tutkimukseen osallistuva erikoislääkäri (**vastuulääkäri**).

Kaikilla tutkimuksiin osallistuvilla lääkäreillä tulee olla palvelukuvauksen tutkimustyyppissä vaadittu erikoislääkärin pätevyys ja vähintään 3 vuoden työkokemus erikoisalastaan erikoistumisajan jälkeiseltä ajalta. Kaikilla tutkimuksiin osallistuvilla sosiaali- ja terveystieteiden muilla asiantuntijoilla tulee olla ammattinsa edellyttämä tutkinto ja vähintään 3 vuoden työkokemus ammatissaan. Kokemukseksi hyväksytään koulutuksen ja pätevyyden jälkeinen työkokemus.

Etuudenhakijan hoitava lääkäri tai muu hänen hoitoonsa osallistunut sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö ei voi osallistua tutkimuksen tekemiseen.

Yleinen edellytys henkilöstölle on, että etuudenhakijoiden toimintakyvyn arviointitutkimuksen tekemiseen osallistuvalla henkilöstöllä on hyvä suomen kielen suullinen ja kirjallinen taito.

1.7 Alihankinta

Palveluntuottaja voi toteuttaa toimintakyvyn arviointitutkimuksesta osan alihankintana. Alihankintana toteutetussa toimintakyvyn arviointitutkimuksessa palveluntuottaja ostaa kysymyksessä olevasta palvelusta osan kolmannelta osapuolelta.

Alihankkija on esimerkiksi itsenäinen ammatinharjoittaja tai yritys, jolla on sopimus palveluntuottajan kanssa ja tämän sopimuksen perusteella alihankkija antaa palveluntuottajan puolesta toimintakyvyn arviointitutkimukseen kuuluvaa palvelua tai sen osaa etuudenhakijoille. Alihankkija ei ole sopimussuhteessa Kelaan.

Alihankintasopimusta tehdessään palveluntuottaja huomioi tilaajavastuulain (laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä, 1233/2006) asettamat velvoitteet. Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue antaa koko maassa tietoa tästä laista ja valvoo sen noudattamista.

Alihankinnan käyttäminen ei rajoita palveluntuottajan vastuuta toimintakyvyn arviointitutkimuksen toteuttamisesta. Palveluntuottaja vastaa Kelalle alihankkijan toteuttamasta palvelusta, vastuista ja velvoitteista kuten omistaan.

1.8 Toteutus

Palveluntuottaja ottaa yhteyttä etuudenhakijaan saatuaan Kelasta ilmoituksen tutkimusmääräyksestä ja tutkimuksen kannalta välttämättömät asiakirjat.

Palveluntuottaja sopii etuudenhakijan kanssa tutkimusajan viimeistään 5 arkipäivän kuluessa saatuaan Kelalta tutkimusmääräyksen. Tutkimusajankohta ilmoitetaan Kelaan. Palvelukuvauksen tutkimustyypikohtaisessa osassa (luku 2) on eritelty tarkemmin aikarajat, joiden puitteissa tutkimukset tulee järjestää ja milloin lääkärinlausunto B on toimitettava Kelaan. Palveluntuottaja saa asiaa hoitavan toimihenkilön yhteystiedot tutkimusmääräyksessä (**Kelan yhteyshenkilö**).

Tutkimus suoritetaan palveluntuottajan tai alihankkijan tiloissa. Kela katsoo, että etäpalvelut eivät sovellu käytettäväksi toimintakyvyn arviointitutkimuksissa, sillä tutkimusten tulee perustua asiantuntijoiden omakohtaisiin havaintoihin eikä etäpalvelulla voi korvata läsnä tehtävää tutkimusta ja havainnointia. Jos etäpalvelun käyttöön on kuitenkin etuudenhakijasta riippuva, perusteltu syy, palveluntuottajan tulee pyytää siihen lupa tutkimusmääräyksessä ilmoitetulta Kelan yhteyshenkilöltä.

Etuudenhakijan toimintakyky tulee selvittää tutkittavan yksilölliset tarpeet sekä Kelan tutkimusmääräyksessä asettamat tavoitteet huomioiden.

Toimintakyvyn arviointitutkimukset tehdään työryhmässä. Tutkimuksen päätteeksi työryhmä muodostaa yhteisen näkemyksen tutkittavan työ- ja toimintakyvystä sekä tarvittavista

jatkokotoimenpiteistä. Tutkimuksen toteutuksesta on kerrottu tarkemmin palvelukuvauksen tutkimustyyppikohtaisessa osassa (luku 2).

Palveluntuottaja lähettää lääkärinlausunto B:n aina myös etuudenhakijalle. Lääkärinlausuntoon on kirjattava tieto siitä, onko tutkimustulosten perusteella saavutettu yhteisymmärrys etuudenhakijan kanssa. Tutkimustulokset ja jatkotoimet käydään läpi keskustellen tutkimuksesta vastaavan lääkärin ja tarvittaessa muun työryhmän jäsenen sekä etuudenhakijan yhteisessä tapaamisessa tutkimuksen päätyttyä. Vastuulääkäri voi olla yhteydessä etuudenhakijaan myös puhelimitse.

Tarvittaessa tutkimuksen tekemiseen osallistuva erikoislääkäri tekee etuudenhakijalle lähetteet jatkotutkimuksiin ja hoitoon julkiseen terveydenhuoltoon.

Palveluntuottaja dokumentoi tutkimuksen toteutuksen niin, että sen kulku ja tutkimustulokset ovat jälkikäteen todennettavissa etuudenhakijaa koskevista asiakirjoista.

Lisätutkimukset (1/2): laboratorio- ja kuvantamistutkimukset

Palvelukuvauksen tutkimustyyppikohtaisessa osassa (luku 2) on eritelty kunkin tutkimustyyppin hintaan sisältyvät laboratoriokokeet.

Etuudenhakijan työkykyasian selvittämiseksi voi olla tarpeellista käyttää myös muita tutkimuksia (laboratorio- ja kuvantamistutkimukset), kuin niitä, jotka sisältyvät perushintaan. Kela voi esittää lisätutkimuksia jo tutkimusmääräyksessä tai palveluntuottaja voi havaita lisätutkimustarpeen tutkimusta tehdessään. *Palveluntuottajan on aina varmistettava Kelasta, voidaanko lisätutkimukset tehdä toimintakyvyn arviointitutkimuksen yhteydessä Kelan kustannuksella (lukuun ottamatta Kelan itse esittämät tutkimukset).* Palveluntuottaja saa Kelan yhteyshenkilön yhteystiedot tutkimusmääräyksessä luvan selvittämistä varten.

Kela korvaa tarpeelliseksi katsotut lisätutkimukset palveluntuottajan tarjouksessaan toimittaman hinnaston mukaisesti.

Lisätutkimukset (2/2): erikoisalakonsultaatiot

Palvelukuvauksen tutkimustyyppikohtaisessa osassa (luku 2) on eritelty kunkin toimintakyvyn arviointitutkimuksen hintaan sisältyvät lääkärinvastaanotot ja arviot.

Etuudenhakijan työkykyasian selvittämiseksi voi olla tarpeellista konsultoida edelleen jonkin muun erikoisalan lääkäriä kuin niitä, joiden vastaanotot ja arviot sisältyvät perushintaan. Kela voi esittää erikoisalakonsultaatioita jo tutkimusmääräyksessä tai palveluntuottaja voi havaita tarpeen tutkimusta tehdessään. *Palveluntuottajan on aina varmistettava Kelasta, voidaanko ylimääräiset konsultaatiot tehdä toimintakyvyn arviointitutkimuksen yhteydessä Kelan kustannuksella (lukuun ottamatta Kelan itse esittämät konsultaatiot).* Palveluntuottaja saa Kelan yhteyshenkilön yhteystiedot tutkimusmääräyksessä luvan selvittämistä varten.

Kela korvaa tarpeelliseksi katsotut erikoisalakonsultaatiot sopimuksessa esitetyn kiinteän hinnan mukaisesti. Erikoisalakonsultaatio voi sisältää 1-2 vastaanottokäyntiä (45-60 min/käynti).

Luvat, tilat, laitteet ja välineet

Palveluntuottajan toiminta on yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) tai yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) lupa- tai ilmoitusmenettelyn mukaista.

Palveluntuottaja huolehtii, että toimintakyvyn arviointitutkimus toteutetaan asianmukaisissa ja turvallisissa tiloissa. (Laki yksityisestä terveydenhuollosta 152/1990 ja laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011).

Palveluntuottajan tilat tulee olla palveluntuottajan tarjoamien tutkimuspalvelujen tuottamiseksi tilavat, siistit ja viihtyisät. Tilat sijaitsevat etuudenhakijoiden tarpeiden mukaisesti, niin että tutkimuksessa käytettävät tilat ovat lähietäisyydellä toisistaan tai vaivatta saavutettavissa.

Jos tutkimus toteutetaan useammassa kuin yhdessä tutkimuspaikassa, palveluntuottaja vastaa tutkimuspaikkojen välisistä kuljetuksista ja niiden kustannuksista. Tässä yhteydessä kuljetuksella tarkoitetaan muuta kuin julkista liikennettä.

Toimintakyvyn arviointitutkimuksissa käytettävät laitteet ja välineet ovat turvalliset ja asiakaskunnan tarpeiden mukaiset. Palveluntuottaja huolehtii laitteiden huollosta, kalibroinnista sekä käyttövarmuudesta ja käytönohjauksesta (laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista 629/2010).

Toimintakyvyn arviointitutkimuksiin liittyvät vakuutukset

Palveluntuottajalla on seuraava vakuutusturva:

- toiminnan vastuuvakuutus, joka kattaa tutkimukseen sisältyvän ajan kokonaisuudessaan ja
- potilasvakuutus, kun palveluntuottaja harjoittaa terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa ja
- etuudenhakijalle tapaturmavakuutus, joka kattaa henkilövahingot tutkimuksen aikana sekä tutkimuksiin määrittämisen palvelukuvauksessa määritellyssä muissa tiloissa järjestetyn majoituksen ja ruokailun aikana ja
- etuudenhakijalle tapaturmavakuutus, joka kattaa henkilövahingot muuna aikana palveluntuottajan tiloissa, hallinnoimalla alueella ja tontilla.

Potilasvakuutusturva koskee vain Suomessa annettavaa terveyden- ja sairaanhoitoa. Tutkimus katsotaan tehdyksi Suomessa, jos sekä etuudenhakija että palvelua antava terveydenhuollon ammattihenkilö ovat fyysisesti Suomessa.

Palveluntuottaja vastaa edellä mainittujen vakuutuksien ottamisesta. Kela ei korvaa tutkimuksiin osallistuvalla etuudenhakijalla tai palveluntuottajalla tutkimuksen aikana tai siihen liittyvänä muuna aikana, kuten vapaa-aikana, tapahtuneesta tapaturmasta tai vahingosta aiheutuvia kustannuksia.

Palveluntuottaja ilmoittaa etuudenhakijalle kirjallisesti etukäteen, miten palveluntuottaja on vakuuttanut etuudenhakijan sekä tilanteet, joissa etuudenhakija ei ole vakuutettuna. Kirjallisessa ilmoituksessa on lyhyt kuvaus vakuutusten sisällöstä.

Majoitus ja ruokailut

Kela voi korvata tutkimuksen aikana majoituksen ja täysihoidon niiden etuudenhakijoiden kohdalla, joille päivittäinen kulkeminen kotoa ei ole tarkoituksenmukaista, esimerkiksi pitkien matkojen tai hankalien kulkuyhteyksien vuoksi. Viikonlopun tai arkipyhän yli kestävä majoitusta ja täysihoidtoa Kela korvaa vain erityistapauksissa.

Kela korvaa etuudenhakijan majoituksesta ja ruokailusta aiheutuneet kustannukset palveluntuottajalle. Palveluntuottajan järjestämästä majoituksesta ja ravintokuluista on määritelty kiinteät hinnat, joita noudatetaan koko sopimuskauden ajan. Kelan määrittämät kiinteät hinnat on eritelty Sopimuksessa.

Täysihoidto sisältää majoituksen lisäksi aamiaisen, 2 lämmintä ateriaa ja tarvittaessa iltapalan. **Puolihoito** sisältää majoituksen lisäksi aamiaisen ja 1 lämpimän aterian ja tarvittaessa saapumispäivän iltapalan.

Käyntipäivinä suoritettavan toimintakyvyn arviointitutkimuksen ajalta Kela voi korvata etuudenhakijan **ravintokulut**, jos tutkimuksen päivittäinen kesto on vähintään kaksi (2) tuntia. Ravintokuluja voidaan korvata myös, jos etuudenhakijan matka tutkimuspaikalle on huomattavan pitkä. Ravintokulut sisältävät lämpimän aterian ja tarvittaessa välipalan.

Majoituksen ja ruokailun järjestämisestä ja korvaamisesta on kerrottu tarkemmin palvelukuvauksen tutkimustyyppikohtaisessa osassa (luku 2).

Tulkin tarve tutkimuksessa

Kelalla on hallintolakiin perustuva tulkkauksvelvollisuus asioissa, jotka tulevat vireille Kelan aloitteesta. Hallintolain (434/2003) ja kielilain (423/2003) nojalla etuudenhakijalla on oikeus käyttää Kelan määräämissä työkyvyn arviointitutkimuksissa omaa kieltään, suomea tai ruotsia. Saamen kielilain (1086/2003) nojalla saamenkieliselä etuudenhakijalla on oikeus käyttää saamen kieltä. Muiden kielten osalta Kela huolehtii riittävästä tulkkauksesta tarpeellisin osin siten, että etuudenhakija ymmärtää tutkimuksiin määräämisen tarkoituksen ja sisällön.

Tutkimuksen suunnittelussa on tarpeen mukaan huomioitava tulkkauksen tarve ja tulkin mukanaolo tutkimustilanteissa. Kela ilmoittaa tulkin tarpeesta tutkimusmääräyksessä ja tilaa tulkin.

Laskun toimittaminen

Laskutuksessa käytetään Kelan lomaketta, joka toimitetaan palveluntuottajalle tutkimusmääräyksen yhteydessä. Laskutuksesta palveluntuottaja saa erilliset ohjeet lomakkeen mukana.

1.9 Laatuvaatimukset

Tutkimuksen perusteella laadittavassa lääkärintausunto B:ssa on henkilötietojen ja ammatin lisäksi käytävä ilmi etuudenhakijan **työ- ja toimintakyvyn vaikuttavat sairaudet** ICD-10 -diagnoosimerkein sekä tiedot sairauksien kehitysvaiheista ja niistä tutkimustuloksista, joihin diagnoosit perustuvat. Lausunnossa on oltava kliiniset tutkimushavainnot (mm. tarkka status), perusteellinen kuvaus etuudenhakijan ajankohtaisesta toimintakyvystä ja käytettyjen mittareiden tulokset tulkintoineen suhteutettuna vakuutetun kliiniseen tilaan. Lisäksi

lausunnon tulee sisältää arvio siitä, miten hoidolla ja lääkinnällisen kuntoutuksen toimenpiteillä voidaan vaikuttaa todettuihin sairauksiin ja työ- ja toimintakykyyn.

Lausunnossa annetaan kuvaus jäljellä olevasta toimintakyvystä ja sen rajoitteista suhteessa arjen toimintoihin ja työn vaatimuksiin konkreettisin esimerkein. Jos etuudenhakijan jäljellä olevaan toimintakykyyn liittyy erityisiä vahvuuksia, tulisi ne myös kuvata. Tiedot vahvuuksista ovat tärkeitä muun muassa suunniteltaessa ammatillista kuntoutusta.

Lääkärintlausunnoissa tulee kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin asioihin:

- ICD-koodit on ilmoitettu työ- ja toimintakyvyn kannalta tärkeysjärjestyksessä.
- Tutkimushavainnoissa on kuvattu tarkasti ja konkreettisesti ajankohtaista tilannetta ja sitä, miten sairaus vaikuttaa potilaan toimintakykyyn (esim. nostaako käsiään, onko voimaa, onko liikerajoituksia, millaisena mieliala kuvautuu). Tässä tulee huomioida toimintakyvyn eri ulottuvuudet (fyysinen, psyykinen, kognitiivinen ja sosiaalinen toimintakyky) tutkimuskysymysten mukaisesti.
- Mitä ovat sairauden aiheuttamat rajoitteet ja käytännön ongelmat jokapäiväisessä elämässä (työssä tai opiskelussa, vapaa-ajan toiminnoissa, ihmissuhteissa, itsestä huolehtimisessa), esim. selviytyykö työtehtävistä tai opiskelusta, pystyykö liikkumaan normaalisti, miten pärjää portaissa, pystyykö siivoamaan, käymään kaupassa, osallistuuko harrastuksiin, osallistuuko perhe-elämään, tapaako ystäviä, huolehtiiko itsestään.
- Mitä ovat toimintakyvyn vahvuudet ja asiat, joista potilas suoriutuu rajoituksista huolimatta.
- Potilaan kertomat tiedot tulee erotella tutkimushavainnoista ja asiakirjatiedoista.
- Lausunnossa annetaan vastaukset Kelan tutkimusmääräyksessä yksilöimiin kysymyksiin.
- Lääkärintlausunto ei ole tiivistelmä jo Kelassa olevista lääketieteellisistä selvityksistä.

Kelan asiantuntijalääkäri arvioi etuudenhakijan työkykyä tutkimuksen pohjalta laaditun lääkärintlausunto B:n ja muiden selvitysten perusteella.

Sairausvakuutuslain (SVL, sairauspäiväraha) mukainen työkykyarvio on ammatillinen. Työkykyä arvioidaan omaan työhön tai vastaavaan. Kansaneläkelain (KEL, kuntoutustuki ja työkyvyttömyyseläke) mukainen työkykyarvio tehdään suhteessa yleiseen työkykyyn. Yli 60-vuotiaalla etuudenhakijalla työkykyarvio on ammatillinen myös kansaneläkelaiissa.

Tutkimukseen sisältyvät mittaukset ja laboratoriotutkimukset

Tutkimukseen sisältyvien mittausten ja laboratoriotutkimusten tulokset tulkintoineen tulee toimittaa Kelaan lääkärintlausunto B:n liitteenä.

2. MONIAMMATILLINEN TOIMINTAKYVYN ARVIOINTITUTKIMUS

Kela lähettää moniammatilliseen toimintakyvyn arviointitutkimukseen etuudenhakijat, joiden työkykyä ei voida arvioida Kelassa olevien selvitysten perusteella. Etuudenhakijalla on sairauden oireita, mutta niiden aiheuttamaa työ- ja toimintakyvyn alenemaa ei ole selvitetty riittävästi, ja tämän selvittämiseksi tarvitaan lisätietoa mahdollisesti useammalta lääketieteen erikoisalalta tai muulta terveys- tai sosiaalian asiantuntijalta. Moniammatillisen toimintakyvyn arviointitutkimuksen tavoite on selvittää Kelan sairauspäiväraha- tai työkyvyttömyyseläkeasiakkaan ajankohtainen työ- ja toimintakyky.

Moniammatilliset toimintakyvyn arviointitutkimukset ovat mielenterveys- tai tuki- ja liikuntaelinsairauspainotteisia ja ne toteutetaan etuudenhakijan tarpeen mukaan suppeana tai laajana. Kela ilmoittaa tutkimusmääräyksessään etuudenhakijalle järjestettävän tutkimuksen laajuuden.

Työryhmä

Kela määrittelee tutkimusmääräyksessä työryhmän kokoonpanon (osittain tai kokonaan). Jos tutkimusmääräyksessä ei ole poikkeuksellisesti otettu kantaa työryhmän kokoonpanoon, palveluntuottaja kokoaa työryhmän itsenäisesti.

Tutkimustyyppikohtaiset vaatimukset työryhmien jäsenistä on esitelty luvuissa 2.1 – 2.2.

Erikoisalakonsultaatiot lisätutkimuksina

Etuudenhakijan työ- ja toimintakyvyn selvittämiseksi voi olla tarpeellista konsultoida edelleen jonkin muun erikoisalan lääkäriä kuin niitä, joiden vastaanotot ja arviot sisältyvät perushintaan. Palveluntuottaja voi ilmoittaa tarjouksessaan tai sopimuskauden aikana, mitä erikoisalakonsultaatioita se voi järjestää moniammatillisen toimintakyvyn arviointitutkimuksen yhteydessä.

Kelan tarve erikoisalakonsultaatioille koskee erityisesti

- nuorisopsykiatrian erikoislääkäriä.

Lisäksi erikoisalakonsultaatioita voidaan tarvita esimerkiksi seuraavilta erikoisaloilta:

- keuhkosairaudet
- korva-, nenä- ja kurkkusairaudet
- yleissisätaudit
- endokrinologia
- kardiologia
- silmätaudit

Erikoisalakonsultaation tekevän lääkärin arvio sisällytetään tutkimuksen vastuulääkärin laatimaan lääkärinlausunto B:hen. Erillistä lausuntoa ei edellytetä.

Erikoisalakonsultaation järjestäminen saattaa aiheuttaa tarvetta joustoon tutkimuksen toteutusaikataulussa. Jos tällaista ilmenee, palveluntuottajan tulee olla asiasta yhteydessä Kelan tutkimusmääräyksessä ilmoittamaan yhteyshenkilöön ja sopia asiasta. Jousto ei kuitenkaan saa oleellisesti viivästyttää tutkimusaikataulua ja etuudenhakijan etuusasian selvittämistä.

Toteutus

Toimintakyvyn arviointitutkimus tulee aloittaa viimeistään 3 viikon kuluessa siitä, kun palveluntuottaja on vastaanottanut ilmoituksen tutkimusmääräyksestä. Etuudenhakijalle tulee varata aika 5 vuorokauden kuluessa tutkimusmääräyksen saapumisesta. Ajanvarauksen tiedot ilmoitetaan myös Kelan yhteyshenkilölle.

Suppeat moniammatilliset tutkimukset tulee toteuttaa ensi sijassa peräkkäisinä päivinä ja enintään 3 laitos- tai avokäyntipäivän aikana. Laajat moniammatilliset tutkimukset tulee toteuttaa ensi sijassa peräkkäisinä päivinä ja enintään 5 laitos- tai avokäyntipäivän aikana.

Vastaanottokäyntejä tulee olla erikoislääkärinä tai muuta asiantuntijaa kohden yksi tai useampi, riippuen siitä, mitä työ- ja toimintakyvyn selvittäminen yksilöllisesti vaatii. Lausunnon laativan lääkärin on suositeltavaa tavata etuudenhakija vähintään kaksi kertaa, esimerkiksi tutkimuksen alussa ja lopussa.

Moniammatilliset toimintakyvyn arviointitutkimukset tehdään työryhmässä. Kelan tai palveluntuottajan määrittelemä työryhmä perehtyy Kelan tutkimusmääräykseen ja etuudenhakijaa koskeviin selvityksiin ennen toimintakyvyn arviointitutkimusta. Ennakkotietojen perusteella työryhmä ottaa huomioon Kelan asettamat tavoitteet tutkimukselle sekä etuudenhakijan yksilölliset tarpeet tutkimuksen toteutuksessa. Työ- ja toimintakyky tulee selvittää yksilöllisesti asiantuntijoiden omakohtaisiin havaintoihin ja tarvittaviin testeihin perustuen.

Jos työryhmä havaitsee lisätutkimustarpeen, niiden toteutukseen pyydetään lupa tutkimusmääräyksessä nimetyltä Kelan yhteyshenkilöltä. Lisätutkimukset voivat olla laboratorio- tai kuvantamistutkimuksia tai erikoisalakonsultaatioita. Erikoisalakonsultaatiot toteutetaan 1-2 vastaanottokäynnillä varsinaisen tutkimuksen yhteydessä.

Työryhmän tulee tutkimuksen päätteeksi työryhmäpalaverissa muodostaa näkemys tutkittavan työ- ja toimintakyvystä sekä tarvittavista jatkotoimenpiteistä terveydenhuollossa. Työryhmäpalaverin jälkeen tutkimustulokset ja jatkotoimet käydään läpi keskustellen tutkimuksesta vastaavan lääkärin ja tarvittaessa muun työryhmän jäsenen sekä etuudenhakijan yhteisessä tapaamisessa. Jos etuudenhakija ei pysty osallistumaan tapaamiseen, on tutkimuksen vastuulääkärin oltava henkilökohtaisesti yhteydessä etuudenhakijaan. Etuudenhakijalle selvitetään tutkimusten tulokset ja työryhmän päätelmät ja suositukset. Kirjallinen yhteydenotto ei ole riittävä.

Tutkimuksen perusteella työryhmään nimetty vastuulääkäri laatii lääkärinlausunto B:n, jonka sisällölliset vaatimukset on esitetty palvelukuvauksen yleisessä osassa. Lausunto lähetetään Kelaan viimeistään 3 viikon kuluttua tutkimuksen päättymisestä. Lääkärinlausunto B:n liitteenä toimitetaan myös muiden moniammatilliseen työryhmään kuuluvien asiantuntijoiden lausunnot ja erikoislääkäreiden laatimat epikriisit.

Majoitus ja ruokailu

Moniammatillisen toimintakyvyn arviointitutkimuksen ajalta palveluntuottajalta edellytetään majoituksen ja ruokailun järjestämistä etuudenhakijalle tämän yksilöllisen tarpeen mukaan.

Kela voi korvata tutkimuksen aikana majoituksen ja täysihoidon niiden etuudenhakijoiden kohdalla, joille päivittäinen kulkeminen kotoa ei ole tarkoituksenmukaista, esimerkiksi pitkien matkojen tai hankalien kulkuyhteyksien vuoksi. Viikonlopun tai arkipyhän yli kestävä majoitusta ja täysihoitoa Kela korvaa vain erityistapauksissa.

Palveluntuottaja järjestää majoituksen joko omissa tai ulkopuolisissa majoitustiloissa, esimerkiksi majoitusliikkeessä. Majoitus järjestetään yhden hengen huoneissa, joissa on WC ja suihku. Majoitustiloissa tulee olla allergikoille soveltuvia huoneita.

Palveluntuottajan järjestämän majoituksen tulee sijaita enintään 30 minuutin etäisyydellä palveluntuottajan yksiköstä. Palveluntuottaja vastaa tutkimuspaikkojen ja majoituksen välisistä kuljetuskustannuksista ja järjestää etuudenhakijalle kuljetuksen majoitustiloista palveluntuottajan yksikköön tai esim. ulkopuoliseen laboratorioon. Tässä yhteydessä kuljetuksella tarkoitetaan muuta kuin julkista liikennettä.

Palveluntuottajan tulee järjestää etuudenhakijalle tutkimuksen aikainen ruokailu. Aterioiden tulee olla monipuolisia ja ravintosuositusten mukaisia. Tarvittaessa palveluntuottaja huolehtii myös erityisruokavalion mukaiset ateriat. Ruokailu järjestetään joko palveluntuottajan yksikössä tai palveluntuottajan järjestämässä erillisessä ruokapaikassa, joka sijaitsee lähietäisyydellä palveluntuottajan yksiköstä tai muusta tutkimuspaikasta. Palveluntuottaja vastaa tutkimuspaikan ja ruokailupaikan välisistä kuljetuskustannuksista ja järjestää etuudenhakijalle kuljetuksen palveluntuottajan yksikköön. Tässä yhteydessä kuljetuksella tarkoitetaan muuta kuin julkista liikennettä.

Vaihe	Toteutus
Ajanvaraus ja sen ilmoittaminen Kelaan	5 arkipäivän kuluessa ilmoituksen saapumisesta
Tutkimuksen aloittaminen	3 viikon kuluessa ilmoituksen saapumisesta
Tutkimuksen toteutus	Enintään 3 vuorokautta (suppeat) Enintään 5 vuorokautta (laajat)
Tutkimuksen tulosten läpikäynti etuudenhakijan kanssa	Yhteistapaaminen tutkimuksen päätteeksi, vastuulääkärin vastaanotokäynti tai puhelinyhteydenotto ennen lääkärinlausunto B:n laatimista
Lääkärinlausunto B:n ja liitteiden toimittaminen Kelaan	Viimeistään 3 viikon kuluttua tutkimuksen päättymisestä

Taulukko 4. Moniammatilliset toimintakyvyn arviointitutkimukset.

2.1 Moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus, mielenterveyspainotus

Kela lähettää moniammatilliseen toimintakyvyn arviointitutkimukseen (MT-painotus) etuudenhakijat, joilla on psyykkisiä sairauden oireita ja mahdollisesti jokin somaattinen sairaus tai sen oireita, jolla voi olla vaikutusta etuudenhakijan työ- ja toimintakykyyn. Kela tarvitsee oireiden aiheuttamasta työ- ja toimintakyvyn alenemasta lisätietoa eri asiantuntijoilta. Olennaista on, että toimintakyky selvitetään yksilöllisesti asiantuntijoiden omakohtaisiin havaintoihin ja tarvittaviin testeihin perustuen.

Palveluntuottajalla tulee olla käytettävissään seuraavat asiantuntijat:

- psykiatrian erikoislääkäri¹
- fysiatrian erikoislääkäri
- neurologian erikoislääkäri
- työterveyshuollon erikoislääkäri
- psykologi
- sosiaalityöntekijä / sosionomi AMK
- neuropsykologi
- fysioterapeutti
- toimintaterapeutti
- psykiatriaan erikoistunut sairaanhoitaja²

2.1.1 Suppea tutkimus

Työryhmä

1. Erikoislääkäri

Suppea moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus (MT-painotus) tehdään aina psykiatrian erikoislääkärin johdolla².

Lääkärillä on oltava valmiudet seuraavien mittareiden käyttämiselle:

- AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test)
- SOFAS (Social and Occupational Functioning Assessment Scale)
- MADRS (Montgomery - Åsberg Depression Rating Scale)
- CERAD (Consortium to Establish a Registry for Alzheimer's Disease)
- BDI (Beck Depression Inventory)
- SCID 1-2 (Structured Clinical Interview for DSM Disorders) tai M.I.N.I. 6.0 (Mini International Neuropsychiatric Interview)
- OASIS (Overall Anxiety Severity and Impairment Scale)
- MDQ (Mood Disorder Questionnaire)

¹ Psykiatrian tai oikeuspsykiatrian erikoisala

² Sairaanhoitaja, jonka tutkintoon on sisällynyt suuntautumisvaihtoehtona psykiatrinen hoitotyö tai mielenterveys- ja päihdehoitotyö tai jolla on tutkinnon jälkeen suoritettuna jokin mielenterveyshoitotyön vähintään 30 op kestoisen täydennyskoulutus tai jolla on tutkinnon jälkeen suoritettuna erikoistumiskoulutus psykiatria.

2. Työryhmän muut jäsenet

Kela, tai poikkeustapauksissa palveluntuottaja, määrittää etuudenhakijakohtaisesti toimintakykyarvioon moniammatillisen työryhmän, johon kuuluvat edellä mainitun erikoislääkärin lisäksi etuudenhakijan yksilöllisen tarpeen mukaan 2 seuraavista asiantuntijoista:

- neurologian erikoislääkäri
- psykologi
- sosiaalityöntekijä tai sosionomi AMK
- neuropsykologi
- fysioterapeutti
- toimintaterapeutti
- psykiatriaan erikoistunut sairaanhoitaja³

Psykologilla on oltava valmiudet seuraavan mittarin käyttämiselle:

- WAIS IV (Wechsler Adult Intelligence Scale – IV)

Kokeet ja mittaukset

1. Tutkimuksen sisältämät laboriokokeet

Etuudenhakijalle tehdään osana Suppeaa toimintakyvyn arviointitutkimusta (MT-painotus) seuraavia laboriokokeita, jos ne on Kelan tutkimusmääräyksessä todettu tarpeellisiksi etuudenhakijan työkyvyn arvioimiseksi:

- PVK
- Gamma-GT
- CDT tai PETH
- ALAT
- U-Huum-O.

2. Tutkimuksen sisältämät mittaukset

Etuudenhakijalle tehdään osana Suppeaa moniammatillista toimintakyvyn arviointitutkimusta (MT-painotus) yksilöllisen tilanteen mukaan **yksi tai useampi** seuraavista mittauksista:

- AUDIT
- SOFAS
- BDI
- SCID 1-2 tai M.I.N.I. 6.0
- OASIS

³ Sairaanhoitaja, jonka tutkintoon on sisältynyt suuntautumisvaihtoehtona psykiatrinen hoitotyö tai mielenterveys- ja päihdehoitotyö tai jolla on tutkinnon jälkeen suoritettuna jokin mielenterveyshoitotyön vähintään 30 op kestoisen täydennyskoulutus tai jolla on tutkinnon jälkeen suoritettuna erikoistumiskoulutus psykiatria.

- MDQ
- WAIS IV
- Montgomery – Åsberg
- CERAD

Näiden lisäksi voidaan käyttää myös muita soveltuvia mittareita. Suositeltavia ja arvioituja mittareita on koottu TOIMIA-mittaripankkiin (www.toimia.fi).

Suppea tutkimus päihinänkuoressa

Taulukossa 5 on esitetty suppean moniammatillisen MT-painotteisen tutkimuksen perusrakenne. Tutkimusmääräyksessään Kela voi pyytää etuudenhakijakohtaisia lisätutkimuksia (laboratorio- ja kuvantamistutkimukset), jotka palveluntuottaja veloittaa erikseen toimittamansa hinnaston mukaisesti, ja erikoisalakonsultaatioita, joista Kela maksaa kiinteän hinnan.

Lääkäri	Muut asiantuntijat: 2 seuraavista	Mittaukset ja testit: 1 tai useampi	Laboratoriokokeet: tarvittaessa
- Psykiatrian erikoislääkäri	- Neurologian erikoislääkäri - Psykologi - Sosiaalityöntekijä tai sosionomi AMK - Neuropsykologi - Fysioterapeutti - Toimintaterapeutti - Psykiatria erikoistunut sairaanhoitaja	- AUDIT - SOFAS - Montgomery – Åsberg - CERAD - BDI - SCID 1-2 tai M.I.N.I. 6.0 - OASIS - MDQ - WAIS IV	- PVK - Gamma-GT - CDT tai PETH - ALAT - U-Huum-O

Taulukko 5. Suppea moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus (MT-painotus).

2.1.2 Laaja tutkimus

Työryhmä

Laajan moniammatillisen toimintakyvyn arviointitutkimuksen työryhmään kuuluu aina 2 erikoislääkärinä sekä 3 muuta asiantuntijaa.

1. Erikoislääkäri

Laaja moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus (MT-painotus) tehdään aina psykiatrian erikoislääkärin johdolla⁴.

Lisäksi lääkäriellä on oltava valmiudet seuraavien mittareiden käyttämiselle:

- AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test)
- SOFAS (Social and Occupational Functioning Assessment Scale)
- MADRS (Montgomery - Åsberg Depression Rating Scale)
- CERAD (Consortium to Establish a Registry for Alzheimer's Disease)
- BDI (Beck Depression Inventory)
- SCID 1-2 (Structured Clinical Interview for DSM Disorders) tai M.I.N.I. 6.0 (Mini International Neuropsychiatric Interview)
- OASIS (Overall Anxiety Severity and Impairment Scale)
- MDQ (Mood Disorder Questionnaire)

2. Erikoislääkäri

Tutkimuksen tekemiseen osallistuu myös toinen erikoislääkäri. Tämä lääkäri on:

- fysiatrian erikoislääkäri **TAI**
- neurologian erikoislääkäri **TAI**
- työterveyshuollon erikoislääkäri.

3. Työryhmän muut jäsenet

Kela, tai poikkeustapauksissa palveluntuottaja nimeää etuudenhakijakohtaisesti toimintakykyarvioon moniammatillisen työryhmän, johon kuuluvat edellä mainittujen erikoislääkäreiden lisäksi etuudenhakijan yksilöllisen tarpeen mukaan 3 seuraavista asiantuntijoista:

- psykologi
- sosiaalityöntekijä tai sosionomi AMK
- neuropsykologi
- fysioterapeutti
- toimintaterapeutti

⁴ Psykiatrian tai oikeuspsykiatrian erikoisala

- psykiatriaan erikoistunut sairaanhoitaja⁵

Psykologilla on oltava valmiudet seuraavan mittarin käyttämiselle:

- WAIS IV (Wechsler Adult Intelligence Scale – IV)

Kokeet ja mittaukset

1. Tutkimuksen sisältämät laboratorioskokeet

Etuudenhakijalle tehdään osana Laajaa moniammatillista toimintakyvyn arviointitutkimusta (MT-painotus) seuraavia laboratorioskokeita, jos ne on Kelan tutkimusmääräyksessä todettu tarpeellisiksi etuudenhakijan työ- ja toimintakyvyn arvioimiseksi:

- PVK
- Gamma-GT
- CDT tai PETH
- ALAT
- U-Huum-O
- elektrolyytit (Na, K, CA)
- TSH, T4V
- B-GHb-A1C, gluk
- folaatti
- B12
- krea
- crp
- la.

2. Tutkimuksen sisältämät mittaukset

Etuudenhakijalle tehdään osana laajana toteutettavaa tutkimusta yksilöllisen tilanteen mukaan **yksi tai useampi** seuraavista mittauksista:

- AUDIT
- SOFAS
- Montgomery – Åsberg
- CERAD
- BDI
- SCID 1-2 tai M.I.N.I. 6.0
- OASIS
- MDQ
- WAIS IV

⁵ Sairaanhoitaja, jonka tutkintoon on sisällynyt suuntautumisvaihtoehtona psykiatrinen hoitotyö tai mielenterveys- ja päihdehoitotyö tai jolla on tutkinnon jälkeen suoritettuna jokin mielenterveyshoitotyön vähintään 30 op kestoisen täydennyskoulutus tai jolla on tutkinnon jälkeen suoritettuna erikoistumiskoulutus psykiatria.

Näiden lisäksi voidaan käyttää myös muita soveltuvia mittareita. Suositeltavia ja arvioituja mittareita on koottu TOIMIA-mittaripankkiin (www.toimia.fi).

Laaja tutkimus päikinänkuoressa

Taulukossa 6 on esitetty laajan moniammatillisen MT-painotteisen tutkimuksen perusrakenne. Tutkimusmääräyksessään Kela voi pyytää asiakaskohtaisia lisätutkimuksia (laboratorio- ja kuvantamistutkimukset), jotka palveluntuottaja veloittaa erikseen toimittamansa hinnaston mukaisesti, ja erikoisalakonsultaatioita, joista Kela maksaa kiinteän hinnan.

1. Lääkäri	Muut asiantuntijat: 3 seuraavista	Mittaukset ja testit: 1 tai useampi	Laboratoriokokeet: tarvittaessa
- Psykiatrian erikoislääkäri	- Psykologi - Sosiaalityöntekijä tai sosionomi AMK - Neuropsykologi - Fysioterapeutti - Toimintaterapeutti	- AUDIT - SOFAS - Montgomery – Åsberg - CERAD - BDI - SCID 1-2 tai M.I.N.I. 6.0 - OASIS - MDQ - WAIS IV	- PVK - Gamma-GT - CDT tai PETH - ALAT - U-Huum-O - elektrolyytit (Na, K, CA) - TSH, T4V - B-GHb-A1C, gluk - folaatti - B12 - krea - PLV - crp - la
2. Lääkäri: 1 seuraavista	- Psykiatriaan erikoistunut sairaanhoitaja		
- Fysiatrian erikoislääkäri			
- Neurologian erikoislääkäri			
- Työterveyshuollon erikoislääkäri			

Taulukko 6. Laaja moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus (MT-painotus).

2.2 Moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus, tuki- ja liikuntaelinpainotus

Kela lähettää moniammatilliseen toimintakyvyn arviointitutkimukseen (TULES-painotus) etuudenhakijat, joilla on tuki- ja liikuntaelinsairauden oireita. Lisäksi etuudenhakijalla voi olla jokin muu somaattinen tai psyykinen sairaus tai sen oireita, jolla voi olla vaikutusta asiakkaan toimintakyvyn. Kela tarvitsee oireiden aiheuttamasta työ- ja toimintakyvyn alenemasta lisätietoa eri asiantuntijoilta. Olennaista on, että työ- ja toimintakyky selvitetään yksilöllisesti asiantuntijoiden omakohtaisiin havaintoihin ja tarvittaviin testeihin perustuen.

Palveluntuottajalla tulee olla käytettävissään seuraavat asiantuntijat:

- fysiatrian erikoislääkäri
- reumatologian erikoislääkäri⁶
- ortopedian erikoislääkäri
- psykiatrian erikoislääkäri⁷
- työterveyshuollon erikoislääkäri
- psykologi
- sosiaalityöntekijä tai sosionomi AMK
- neuropsykologi
- fysioterapeutti
- toimintaterapeutti
- sairaanhoitaja

2.2.1 Suppea tutkimus

Työryhmä

1. Erikoislääkäri

Suppean moniammatillisen toimintakyvyn arviointitutkimuksen (TULES-painotus) tekee aina:

- fysiatrian erikoislääkäri **TAI**
- reumatologian erikoislääkäri³

Lääkäreillä on oltava valmiudet seuraavien mittareiden käyttämiselle:

- AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test)
- BDI (Beck Depression Inventory)
- Oswestryn toimintakykyindeksi
- Niska-hartiavaivoihin liittyvän haitan arviointilomake (FACULTAS-projekti)

⁶ Ei lastenreumatologian erikoisala

⁷ Psykiatrian tai oikeuspsykiatrian erikoisala

2. Työryhmän muut jäsenet

Kela, tai poikkeustapauksissa palveluntuottaja, määrittää asiakaskohtaisesti toimintakykyarvioon moniammatillisen työryhmän, johon kuuluvat edellä mainitun erikoislääkärin lisäksi etuudenhakijan yksilöllisen tarpeen mukaan 2 seuraavista asiantuntijoista:

- fysiatrian erikoislääkäri TAI reumatologian erikoislääkäri (ei kuitenkaan kahta saman erikoisalan lääkäriä yhteen tutkimukseen)
- ortopedian erikoislääkäri
- psykologi
- sosiaalityöntekijä tai sosionomi AMK
- neuropsykologi
- fysioterapeutti
- toimintaterapeutti
- sairaanhoitaja

Kokeet ja mittaukset

1. Tutkimuksen sisältämät laboratorioskokeet

Etuudenhakijalle tehdään osana Suppeaa moniammatillista toimintakyvyn arviointitutkimusta (TULES-painotus) seuraavia laboratorioskokeita, jos ne on Kelan tutkimusmääräyksessä todettu tarpeellisiksi etuudenhakijan työkyvyn arvioimiseksi:

- PVK
- Gamma-GT
- CDT tai PETH
- ALAT
- U-Huum-O

2. Tutkimuksen sisältämät mittaukset

Etuudenhakijalle tehdään osana Suppeaa moniammatillista toimintakyvyn arviointitutkimusta (TULES-painotus) yksilöllisen tilanteen mukaan toinen seuraavista mittauksista:

- AUDIT
- BDI

ja tarvittaessa

- Oswestryn toimintakykyindeksi
- Niska-hartiavaivoihin liittyvän haitan arviointilomake (FACULTAS-projekti)

Näiden lisäksi voidaan käyttää myös muita soveltuvia mittareita. Suositeltavia ja arvioituja mittareita on koottu TOIMIA-mittaripankkiin (www.toimia.fi).

Suppea tutkimus pähkinäkuoressa

Taulukossa 7 on esitetty suppean moniammatillisen TULES-painotteisen tutkimuksen perusrakenne. Tutkimusmääräyksessään Kela voi pyytää asiakaskohtaisia lisätutkimuksia (laboratorio- ja kuvantamistutkimukset), jotka palveluntuottaja veloittaa erikseen toimittamansa hinnaston mukaisesti, ja erikoisalakonsultaatioita, joista Kela maksaa kiinteän hinnan.

Lääkäri:	Muut asiantuntijat:	Mittaukset ja testit:	Laboratoriokokeet:
1 seuraavista	2 seuraavista	1 tai useampi	tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Fysiatrian erikoislääkäri - Reumatologian erikoislääkäri 	<ul style="list-style-type: none"> - Fysiatrian erikoislääkäri - Reumatologian erikoislääkäri - Ortopedian erikoislääkäri - Psykologi - Sosiaalityöntekijä tai sosionomi AMK - Neuropsykologi - Fysioterapeutti - Toimintaterapeutti - Sairaanhoidaja 	<ul style="list-style-type: none"> - AUDIT - BDI <p>TARVITTAESSA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oswestryn toimintakykyindeksi - Niska-hartiavaivoihin liittyvän haitan arviointilomake 	<ul style="list-style-type: none"> - PVK - Gamma-GT - CDT tai PETH - ALAT - U-Huum-O

Taulukko 7. Suppea moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus (TULES-painotus).

2.2.2 Laaja tutkimus

Työryhmä

Laajan moniammatillisen toimintakyvyn arviointitutkimuksen työryhmään kuuluu aina 2 erikoislääkärää sekä 3 muuta asiantuntijaa.

1. Erikoislääkäri

Laajan moniammatillisen toimintakyvyn arviointitutkimuksen (TULES-painotus) tehdään aina fysiatrian erikoislääkärin johdolla.

Lääkärillä on oltava valmiudet seuraavien mittareiden käyttämiselle:

- AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test)
- BDI (Beck Depression Inventory)
- Oswestryn toimintakykyindeksi
- Niska-hartiavaivoihin liittyvän haitan arviointilomake (FACULTAS-projekti)

2. Erikoislääkäri

Tutkimuksen tekemiseen osallistuu myös toinen erikoislääkäri. Tämä lääkäri on:

- reumatologian erikoislääkäri⁸ **TAI**
- ortopedian erikoislääkäri **TAI**
- psykiatrian erikoislääkäri⁹ **TAI**
- työterveyshuollon erikoislääkäri

3. Työryhmän muut jäsenet

Kela, tai poikkeustapauksissa palveluntuottaja, määrittää etuudenhakijakohtaisesti toimintakykyarvioon moniammatillisen työryhmän, johon kuuluvat edellä mainittujen erikoislääkäreiden lisäksi etuudenhakijan yksilöllisen tarpeen mukaan 3 seuraavista asiantuntijoista:

- psykologi
- sosiaalityöntekijä tai sosionomi AMK
- neuropsykologi
- fysioterapeutti
- toimintaterapeutti
- sairaanhoitaja

⁸ Ei lasten reumatologian erikoisala

⁹ Psykiatrian tai oikeuspsykiatrian erikoisala

Kokeet ja mittaukset

1. Tutkimuksen sisältämät laboratorioskokeet

Etuudenhakijalle tehdään osana Laajaa moniammatillista toimintakyvyn arviointitutkimusta (TULES-painotus) seuraavia laboratorioskokeita, jos ne on Kelan tutkimusmääräyksessä todettu tarpeellisiksi etuudenhakijan työ- ja toimintakyvyn arvioimiseksi:

- PVK
- Gamma-GT
- CDT tai PETH
- ALAT
- U-Huum-O
- elektrolyytit (Na, K, CA)
- TSH, T4V
- B-GHb-A1C, gluk
- folaatti
- B12
- krea
- PLV
- crp
- la

2. Tutkimuksen sisältämät mittaukset

Etuudenhakijalle tehdään osana Laajaa moniammatillista toimintakyvyn arviointitutkimusta (TULES-painotus) yksilöllisen tilanteen mukaan yleensä **yksi tai useampi** seuraavista mittauksista:

- AUDIT
- SOFAS
- BDI

ja tarvittaessa

- Oswestryn toimintakykyindeksi
- Niska-hartiavaivoihin liittyvän haitan arviointilomake (FACULTAS-projekti)

Näiden lisäksi voidaan käyttää myös muita soveltuvia mittareita. Suositeltavia ja arvioituja mittareita on koottu TOIMIA-mittaripankkiin (www.toimia.fi).

Laaja tutkimus päihinänkuoressa

Taulukossa 8 on esitetty laajan moniammatillisen TULES-painotteisen tutkimuksen perusrakenne. Tutkimusmääräyksessään Kela voi pyytää asiakaskohtaisia lisätutkimuksia (laboratorio- ja kuvantamistutkimukset), jotka palveluntuottaja veloittaa erikseen toimittamansa hinnaston mukaisesti, ja erikoisalakonsultaatioita, joista Kela maksaa kiinteän hinnan.

1. Lääkäri	Muut asiantuntijat: 3 seuraavista	Mittaukset ja testit: 1 tai useampi	Laboratoriokokeet: tarvittaessa
- Fysiatrian erikoislääkäri	- Psykologi - Sosiaalityöntekijä tai sosionomi AMK	- AUDIT - SOFAS - BDI	- PVK - Gamma-GT - CDT tai PETH - ALAT - U-Huum-O
2. Lääkäri: 1 seuraavista	- Neuropsykologi - Fysioterapeutti	TARVITTAESSA: - Oswestryn toimintakykyindeksi - Niska-hartiavaivoihin liittyvän haitan arviointilomake	- elektrolyytit (Na, K, CA) - TSH, T4V - B-GHb-A1C, gluk - folaatti - B12 - krea - PLV - crp - la
- Reumatologian erikoislääkäri	- Toimintaterapeutti		
- Ortopedian erikoislääkäri	- Sairaanhoidaja		
- Psykiatrian erikoislääkäri			
- Työterveyshuollon erikoislääkäri			

Taulukko 8. Laaja moniammatillinen toimintakyvyn arviointitutkimus (TULES-painotus).